

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszafelvétele
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 29.

Magyarul szólt a király.

A kritikus szemével nézzük a király trónbeszédét. Jogunk van hozzá, hogy így nézzük, mert a király mondta ugyan, de minden szavaért a nemzet egyik közege felelős, a kormány.

Mondatról mondatra nézegetjük, mint a korrektor a levonatokat, hogy hol a rejtett célzás, hol az ügyes kibuvó vagy taktikai fogás a szavak között, de lassankint elfogy belőlünk a kritikus lényege a bonczolgatás, fontolgatás, mind gyorsabban, szinte vágygyal futunk át a sorokon s a mint a beszéd végére érünk, a legélénkebb érzés, mely feltámad bennünk; valami melegségféle, a szívünk körül.

Trónbeszéd, mely gyújt. Ez valami szokatlan, valami új és szinte fáj az öröm is, hogy új, hogy szokatlan.

A mi nyelvünkön beszélt a király.

Mint egy hazafias lap vezércikke, oly közvetlenül szól a király:

Uraim! Főrendek és Képviselők!

Nagyok az önök előtt álló feladatok.

A magyar állam kiépítésének és megerősítésének munkája nem enged szünetelést és nem tűr megszakítást.

Hazafiságukba és bölcsességükbe vetjük bizalmunkat, hogy lankadatlan kitartással gyümölcsöző munkát fognak végezni.

A nemzetnek magának kell ezeket a javakat kitartó egyéni munkával és hazafias és egészséges közszellemmel megszerezni.

Ha a társadalmat ez a tudat hatja át és ez a törekvés vezeti, akkor az ország képes és elég erős is lesz arra, hogy azt a hivatását betölthesse, a melyet történelmi hagyományai és nemzeti nagy cselejtői előírnak.

Isten áldását kérjük önök működésére: kitartást és sikert kívánunk munkáikhoz abban az új házban is, a melyet az évezredes Magyarország ősi alkotmányának dicsőségére és maradandó jelképére emelt magának.

Mikor említett idáig a trónbeszéd magyar államot, nemzeti aspirációt, ősi alkotmányunk dicsőítését, történelmi tradícióinkat?

Pár szó! és mennyi melegség sugárzik reánk belőlük, mennyi melegség szívünk-ből vissza mondójjára.

De nem csak érzelmeket támaszt ez a trónbeszéd, hanem legfontosabb érdekeinkről is oly nyíltan és megnyugtatóan szól, mi szintén szokatlan.

Különösen három igen fontos újdonság van a trónbeszédben.

Egyik a tisztviselők pragmatikája és fizetés rendezése, mely a kisfizetésűeknél azonnal kezdődik s fokozatosan folytatódik a jobb állásukra is.

Nagy nemzeti érdek a tisztviselők anyagi függetlenítése.

Mert panamákon botránkozni igen kiadós foglalkozás és zsurokon szerfölött hézagpótló téma, de kenyeret nem biztosítani azoknak, kiknek panamáját úgy lesi a világ — nemzeti szegény.

Büszkén mondjuk pedig, hogy éppen

az a hivatalnok kar, melytől vagyon és személybiztonságunk függ, a bírói, sehol sem tisztább, mint nálunk, bár másutt hasonló jogkörű bíró, hasonlíthatatlanul jobban van dotálva, bár semmivel sem kíván többet tőle a társadalom — mint nálunk.

Büszkén hivatkozhatunk a vasut és postára, mint amely hivatalok sokszor egyedül képviselik a magyarságot, a magyar államot, idegen, ellenséges nemzetiségek tömegében, és ez az éjszakai szolgálattal, óriási felelősséggel agyon boldogított két hivatal, szégyenletesen kicsiny fizetése dacára is tudott jó hivatalnok és jó magyar maradni.

Őket erősítve, önmagát erősíti a magyarság.

Másik momentum az adóreform.

Ez a magyar faj megmentése.

Ha néha keleti biharból kiszabadul az ember, a nagy alföldre és úgy futtában is, szalontai, endrődi, hódmezővásárhelyi, szegedi ember vetődik elébe, szinte hálálkodni kezd az ember, hát ilyen magyar is van még?!

Van, de fogyik veszedelmesen. Földjére feküdt az adózás bunkósabbik vége s nem akar felkelni róla, úgy oda illeszkedett. Ez az igazi magyar faj nép pedig mint Antheusz a földtől nyeri erejét. Ha ettől elvonják elsorvad, szét folyik mint a medre dugult víz s felissza idegen föld. Arányos adó megosztás, ez a magyar fajfentartó kérdések legégetőbbje.

Nem elég megmenteni a pusztuló ma-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A pókháló.

(Lengyel novella.)

írta: J. Rutkowski.

Pompás egy nap! A nap búcsusugarait veti be a kitárt ablakokon dolgozó szobámba. A mezők fölől hűvös szellő lengedez befele s fel-frissíti, lehűti tüzből égő homlokomat. Terveimre és rajzaimra könnyökölve dolgozom teljes erővel, mint egy masina. Érzem magamban az erő lüktetését s hogy e pillanatban még a lehetetlenre is képes volnék. De csillapodjunk! Mekkora is az emberben a munkakedv, ha szemébe tűnik a czél oszlop az életpályán. Tudom, hogy kiért türok, kiért dolgozom. Az én kedvesemért. Sokára, későn napszállta után, mikor már a lámpa is kialvóban lesz, fogok a tűzhelyemhez vissza térni és szenderegve, talá-lom majd őt. »Aludj és álmodjál szépeket« sutlogom neki; mint egy őrangyal virrasztok, örködöm feletted.

Mellettünk, közelünkben pedig zakatolnak, dübörögnek a gépek, nyikorognak a kerekek és csattognak a kalapácsok a gyártelepen. A ház csak úgy remeg-inog a gépek nagyszerű, egyhangu dübörgésétől. Azelőtt gyűlölttem a zajt, a lármát; ma nincs édesebb zene ennél előttem.

Gyönyörű nap van, igazán! Egy pillanatra leteszem a czeruzát kezemből. Ablakom kertre

nyílik, melynek a kinézése, mint a gyári kereteknek általában, akár a vadoné . . . Minden úgy terem benne magától, a hogy Isten teremtette. A magas törzstű hársak és gesztenye fák között sűrű bokrok lepik el a tért. A szellő bódító akáccsillatot hoz fel szárnyán alulról.

Bárcsak át hathatnának szemeim ezen a szurok sötétségben. Miért, hogy nem lehet-e éges az!

Mert ha úgy volna, akkor a kert végiben egy kis házikót kellene megpillantanom, melyben évek sora óta lakunk már együtt. Ő és én, az én kis feleségem napsugaram, mindenem. E pillanatban bizonyára legkisebb gyermekét ringatja ölében. Szép nótákat dalol neki, hogy a kicsi elaludjon; mialatt a nagyobbik lábait átkarolva, hozzája kuszik, fel a térdére s csókot kér az anyjától . . .

Az én kis csemetéim ők. Három éves már az egyik, a másik egy esztendő se még.

Áldott legyen az a szempillantás, melyben először találkoztam az én hitvesemmel, hü társammal az életben. Mikor mi legelőször találkoztunk, belenézünk mélyen egymás szeméibe, mintha onnan akarnók kiolvasni összes gondolatainkat.

Szép voltál, akár csak egy álom! Sötét, mély tűzű szemeid voltak, ajkaid csókra csábítottak és arcod gödröcskéiben kedves manók ingerkedtek. Csak egy futó tekintetet vetettem rád s már is tudtam, tisztában voltam vele, hogy te leszel az, aki az én életemet bearanyozod. Lehetséges, hogy veséig ható kemény tekinte-

temmel megbántottalak. Ki tudja? De te mégis megbocsájtottad bűnömöt. . . Két hét sem telt bele s már testi-lelki ismerősök voltunk. Megkérdeztem akarsz-e az én kis feleségem lenni? Te azt mondtad »igen« . . . Milyen boldog volt a lelkem: te az enyém leszel.

Oda járultam az anyád elé és így szóltam hozzá . . .

— Áldj meg bennünket anyám, rátaláltam a boldogságra, melyet oly sokáig kerestem. Anyánk pedig el kezdte a fejét rázni, mintha rossz gondolatokat akarna magától elhárítani. Szomorúan függeszte rám szeméit s így szólott egy kis idő múlva: »Nagyon szép nő az! Az a baj! Tulságosan is szép!«

— Mit tegyek hát? kérdém türelememet vesztve.

Az anyóka hosszú ideig hallgatott.

— Semmit . . . válaszolt aztán. Hiába beszélnek ugyanis, jól tudom. Nagyon szép nő az! Tulságosan is szép! . . .

Öreges zsémbelődés! Gondolám magamban.

Mi károm lesz benne, ha az emberek az utcán megfordulnak is utána néznek, mikor vele sétálok? Mit tehet ő róla, hogy az Isten őt olyannak alkotta. S mit lehetek róla én is, ha az ő szép kék szeméből csak a »szeretlek« szó tudom kiolvasni?

Lám, idestova három éve már, hogy az anyja áldását kértem fejemre ugyanannyi ideje vagyok magam a halandók legboldogabbika. Ah, nagyon is jól tudom, hogy szép vagy te drága lelkem. Tudom, hogy ha hajadat leereszted,

gyarságot, hanem talpra is keli állítani és vezetni új honfoglalásra.

A magyar faj, tiszta életű, korán házasság, gyerek szerető s éppen ezért szapora nép.

De hová legyen a sok gyerek felnötte után? A föld nem szaporodik a családhoz, a gyermekkor pedig az apa melletti segítségben telve el, a serdülő népség sem igen ért egyebbe, mint atyja s bizony az a sor járja, hogy ha a földet nem művelhet, hát földet talicskáz.

Kisgazdaság vagy kubik. Ez a magyar paraszt kenyere. De, amennyit szaporít a magyarságon a kisgazdaság, annyit fogyaszt el a kubik tüdő sorvasztó munkája.

Idáig a tulszaporúságnak a kubik volt az elnyelője és a kivándorlás a levezető csatornája. Hát nem irtóztató bűn volt ez.

Jó telepítési politikával szigetek fognak képződni a nemzetiségek között, oázisok a sivatagban, honnan mint a pálma nő fel a magyar faj teljes győzelmére.

Mi is a király magyaros mondásával végezzük:

Adjon az Isten erőt az országgyűlésnek e nagy célok keresztülviteléhez és egészséget a királynak, hogy megérje gyümölcsét annak, mit trónbeszédében elvetett.

P—y.

ORSZAGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

Budapest, október 29.

A főrendiház mai ülésén megválasztották háznagygyá: *Nyáry Jenő* bárót, jegyzőkké: *Almássy Imrét*, *Degenfeld-Schomburg Pált*, *Eszterházy Jánost*, *Gáll Józsefet*, *Latinovics Jánost*, *Rudnyánszky Józsefet*, *Széchenyi Pált*, *Vigyázó Ferenczet*.

Csáky Albin gróf elnök ezután megköszönte a korjegyzők működését, akik átadták helyüket a megválasztott jegyzőknek.

Elnök felhatalmazást kér a főrendektől, hogy az uralkodó családnak kifejezhesse jókívánásait *Erzsébet* kir. hercegnő eljegyzése alkalmából.

Meleg szavakkal emlékezik meg *Mac Kinsley* haláláról és indítványára jegyzőkönyvi részvétet szavaznak.

Végül elnök elparentálja *Széchenyi Pál* grófot.

Ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 29.

A képviselőház mai ülése jórészt azzal telt el, hogy a képviselők benyújtották a mandátumot.

Wilczek Frigyes gróf korjegyző felolvasta a belügyminiszterium adatai alapján összeállított névsort és a képviselők egyenkint a Ház asztala elé járultak, ahol Regele átvette tőlük a megbízói levelet mellékleteivel egyetemben.

A mandátum tömeget egy szolga két részre osztva és összeszűjjazva vállára vette aztán a balközép ajtaján kifele tartott vele. Mielőtt elérte volna az ajtót vele, az egyik paksaméta szíja kibomlott és a mandátumok a földre hullottak.

— Omen, kiáltották a helyükről felugró képviselők. A kuria is sok mandátumot fog el ejteni!

A szolga több képviselő segítségével összeszedte a porba hullott drága irományokat és most már szerencsésen elcipelte a Ház irodájába. Legjobban az irodaigazgató esett kétségbe, mert a mandátumok írásai összekeveredtek és a tulajdonai megbízó levél az erdélyi szavazó névsorral keveredett össze, a függetlenségi a kormánypártival, úgy kellett szétválogatni mint a véka mákot a köleskásából.

A mandátumok benyújtása után következett az osztályokba való sorsolás, ami eltartott az ülés végéig.

A legközelebbi ülés holnap, csütörtökön lesz.

Orosz nagyherceg Budapestén.

Mihály Nikolajevics orosz nagyherceg, I. Miklós csárnak egyetlen még életben levő fia, tegnap délelőtt királyunk látogatására Budapestre érkezett. A nagyherceg incognitóban jött, ezért a katonai diszfogadtatás elmaradt, de a király a pályaudvaron személyesen fogadta magas vendégét.

A nyugati pályaudvar környékét már reggel 9 órakor óriási közönség szállotta meg, hogy szemtanuja legyen az udvar érkezésének és bevonulásának.

A nagyherceg vonatának 10 óra 40 perccor kellett volna megérkeznie, de kora reggel Ludwigh Gyula főrendiházi tag, az államvasutak elnök-igazgatója azt az értesítést kapta, hogy a vonat, melyen a nagyherceg utazik, Podwolicziskáról, illetőleg Oderbergből 48 perccnyí késéssel érkezett Zsolnára. Ludwigh elnök-igazgató távirati rendeletére a vonat menetrendjét megváltoztatták és fokozott sebességgel sikerült a vonatnak 28 perccnyí késést behoznia s így a kitűzött, rendes időnél a vonat csupán 20 percczel később érkezett meg a fővárosba.

A vonat késéséről értesítették az udvart, de azért ő felsége rendes időben, pont fél 10 órakor megjelent a pályaudvar királyi várótermében gróf Paar Ede főhadsegéd és egyik szárnysegéde kíséretében.

A király orosz tábornagi egyenruhát viselt, prémes sapkát, szürke galléros köpenyeg, orosz nadrágot és hosszuszaru lakkcsizmát. Mellét több orosz rendjel ékesítette.

Pont 10 órakor robogott be a zsolnai gyorsvonat, a melyhez a nagyherceg külön kocsija volt csatolva. Ez a 700-as számú pompás szalonkocsi ugyanaz, a melyben Wolseley lord, az angol király külön követe, a trónváltás bejelentése végett az európai udvarokhoz utazott.

A vonat megállása után kiszállott Mihály Nikolajevics orosz nagyherceg, őlmagas, óriás termetű, hosszú őszszakállú férfiú, osztrák ezredének ezredesi ruhájában, mellén a Szent István-rend nagy szalagjával. Egyenesen királyunkhoz tartott, a ki kétszer megcsókolta s

ugy betakarhatod vele magadat, mint valami köpenyeggel, hogy a termeted, nem áll hátrább a Junónál s a mellett a kezeid aprók, mint egy gyermeké.

Azért szeretlek én, azért bálványozlak tégedet. Oltárt is emelnék neked, ha kívánnád.

Csakugyan, ha végig nézek magamon, csodálkozom azon a bátorságon, hogy kimertem a kezemet nyújtani, hogy egy ilyen drága ékszer magamnak megkaparintsak. Mert hát én nem vagyok szép, hanem csontos, jó széles vállu ember. Kezím pedig durvák, kérgesek a munkától. Igazi példánya egy igavonónak. A mellett erős is vagyok, mint egy bika. Ha kettőnk együtt látnak, mindenki így kiált fel: Milyen előtű csunya pár!

De mi közöm neked mindehhez. Mit árt az neked, ha a többinek nem tetszik a képem? Csak hogy neki tetszem; már pedig három éve olvasom ki a szeméből, hogy tetszem neki. A darabos, esetlen furkából, mióta az ő finom kis kacsi kormányoznak, finom, jó izlésű uri ember lett.

De ni, megcsendül a harang. Ünnepestéje beköszöntött. Én azonban korántsem készültem el a munkámmal. Szaporán a dologra megint, mert az idő fut, repül... Puff neki! Vendég jön! Barátom Julián nyit be hozzám, tetőtől-talpig kicsinosítva, mint rendesen. Hogy törődhet bibelődhet ez az ember annyit a külsejével! — Kaczkias, elegáns állásu bajuszka, a testtartás komoly, öntelt; a uők kegyencze ő. A két hónap alatt, mióta házukban lakik, mindig csak olyanak látom, mintha a divat-

lapból vagdalták volna ki őt. Még munkaközben is ilyen. Olyanszagos, mint egy illatszer kirakat. Ma úgy néz ki, mintha a munka egy kissé elfárasztotta volna, arca sápadt; csak a szemének a tüze különös egy kissé. Czigarettával kínálom meg s magam mellé ültetem a székre.

— Kész a munka?

— Igen. S te még mindig dolgozol? Azt hallom, hogy még egy tervrajzot kell ma befejezned.

— Pár órai munkám van még velem. Értesítenem kell a feleségem, hogy később leszek otthon. Ha megengednéd?

Elővettem a papirost s ezeket irtam: »Drága lelkem. Minthogy a kötelesség tartóztat s nem mehetek, ez uton küldök neked ezer csókot. Az utálatos talapat rajzok foglalnak le. Erőlködöm, hogy a gondolataim ne nálad, hanem itt járjanak. Ha nem esik nehezedre, teritted ma kint a kerti verandán, a lombok alatt...»

Egy pillanatra félbe hagytam az írást.

— Láttad már a verandát?

— Igen.

— Szép? Tetszik?

— Nagyon szép.

— Egészen az én tervem szerint készült.

Sokat bajlódtam a tervével; a nyitott architektúrával. Pedig ugyis befutotta a vadszölő, még milyen sűrűn. Szép kis mű ugy-e? Két bejárata van: egyik a házból, másik a kerítés felől. Sajna, mégis csak az egyiket használhatjuk. Egy pók ugyanis a két ág közé hálót font és

elzárta az utat a ház felé. Mikor egyszer a botommal a hálót szét akartam rombolni, a feleségem megfogta a kezemet s nem engedte. Azóta sohasem járunk ezen az ajtón.

— Parancsolsz még egy cigarettát?

— Köszönöm.

Folytattam a levelet tovább: »Ma holdtölte van, holdvilágnál fogok hazamenni. Ne aggódj miattam. Csókol stb.»

— Haza mégy te most?

— Haza.

— Ugy légy szives ezen leveletem átadni a feleségemnek.

Julián elment, csak az utána maradt parfüm jelezte, hogy itt volt. Érdekes urfi!

Most tehát álljunk neki újra a munkának. Hol vannak a holmiaim?

A gyár elcsendesült. Időnként egy-egy elkésett munkás léptei konganak kint a folyosón. Álkos egy élvezet az író asztal mellett görnyedni, mikor az egész világ haza megy!

No de csak körmöljünk tovább. A munka sehogy se megy. Nem tudok haladni. A tekintetem mindig csak egy bársony keretes fényképen révedez. A feleségem mása ez. Előveszem, megcsókolom. Ujra visszateszem. Édes aranyosom! Jaj ez a kutya rajz, de nehezen megy! Ujra neki gyürkőzöm. Milyen bosszúság! Eltörök a czeruzám. Hiába minden erőlködés! Még az akácvirág is olyan kábító ma. Az ablakpárkányon egy pár veréb kergetőzik. A nap hanyatlóban. Mély csend és nyugalom mindenütt. Még a szunyog dongása és meghallik. A hársfa rezgő levelei, mintha jó éjszakát kívánnának a lenyugvó

igen melegen üdvözölte. Pár percnyi beszélgetés után a nagyherceg bemutatta kíséretének tagjait, a kik között vannak Chirinszk-Chimatov herceg, tábornok főhadsegéd, báró Vinspeare tábornok és ifj. Tolstoj Leó tábornok, a világhírű orosz író fia, továbbá Zander udvari orvos, két titkár és a személynét.

Pontban tíz órakor fordult be az orosz vendég fogata a Ferencz József rakpartra s a Bristol-szálló dunai főkapuja előtt állott meg. Az itt összeverődött jobbára elegáns hölgyközönség között báró Splényi rendőrtanácsos tartotta fenn a rendet. A szálló elé kirendelt diszörség tisztelgett és ő Felsége, valamint vendége karonfogva haladtak föl Mihály nagyherceg első emeleti szalonjába.

A lépcsők alján Illits, a szálloda igazgatója fogadta a királyi vendégeket, O Felsége körülbelül félórát beszélgetett az orosz nagyherceggel s közben megjelent ott József főherceg is. O Felsége kevéssel háromnegyed tizenegy óra előtt visszahajtatott a királyi várba, a hol tizenegy órakor már visszaadta a magas látogatást az orosz nagyherceg, a kit udvari hintó vitt föl.

Déli tizenkét órakor a nagyherceg az emeleti ebédlőben étkezett.

Angol lap a búr háborúról.

A mit mi a háboru folyamán már számtalanszor állítottunk, azt — és pedig az edinburghi szerencsétlen mosdató beszéd után — most az angol sajtó egyik legtekintélyesebb organuma, a »Daily News« is kimondja. Azt tudniillik, »hogy az egyetlen ember, a ki a békének utjában áll, Chamberlain és őt kell azért a szörnyű nagy áldozatért felelőssé tenni, a melyet Angliának okozott.« S midőn egy hatalmas nagy angol lap így nyilatkozik, akkor erős közvélemény kell, hogy mögötte álljon, a mely helyesli felfogását.

Talán még egyetlen idegen lap sem mondott a Chamberlain-kormány politikája és eljárása fölött olyan lesújtó kritikát, mint a

»Daily News« méltó felháborodásának következő megnyilatkozásával:

»A kormány — írja a »Daily News« — belekergeti a nemzetet olyan háboruba, a mely minden népjogot kigunyol s az angol tábornokokat és katonákat egy bankár politika önkéntelen hóhéraivá tette. Barbár dolog volt, hogy a búr államokat elpusztítottuk: barbárság volt, hogy a szegény népet állatától és minden élelmiszerétől megfosztottuk és farmját, házát fölgyújtottuk; barbárság, hogy az asszonyokat és gyermekeket sok száz mérföldnyire elcipeltük s télen-nyáron át éheztetjük és rosszul bánunk velük s ott hagyjuk őket, hogy lassan elpusztuljanak. Ennek a politikának nincs mentsége.

Brodrick hadügyminiszternek, ha azt akarja, hogy becsületes embernek és miniszternek tartásuk, ezeket a koncentrációs táborokat, a mely gyorsan csak lehet, föl kell osztatnia, vagy legalább egészségesebb talajra kell telepítenie, hogy a szerencsétlen asszonyok és gyermekek ne haljanak el tömegesen.

Angliának szégyelnie kell magát, hogy ellenségével szemben másként nem boldogulhat, minthogy háborút visel az asszonyok és gyermekek ellen is, hogy ezrével áldozza fel ezeket a hódítás molohjának s ezzel az egész művelt világ megvetését zudítja a fejére.

Itt az ideje, hogy a brit nemzet belássa, hogy azok a férfiak, a kik e pillanatban az ország sorsát intézik, csak a romlás útjára terelik; ezek a férfiak nem látják, hogy mily borzasztó szégyen és gyalázat, mikor hallgatóan eltűrik a legborzasztóbb barbárságot: a gyermekgyilkosságot. Anglia emlékezzék vissza kötelességére, mi előtt még késő lenne minden.

Ha már egy angol nagy lap így jellemzi a Chamberlain-kormány emberirtó gyalázatos politikáját, akkor Chamberlain hiába pózol, hiába gunyolódik a civilizált világ lesújtó ítéletével, gyűlöletével s utalásával más népek hasonló hadviselésére. Különösen a németek 1870—71. hadviselésére hivatkozott, a mivel azonban pórul járt, mert az összes német sajtó pártkülönbség nélkül, még a német külügyi hiva-

tal bizalmasabb sajtóközegei is a vakmerő szemrehányást felháborodással utasítják vissza s a barbár kegyetlenkedéseket minden népjogon kívül állónak nyilvánítják. Már a hivatkozás idegen praecedensekre mutatja, hogy Chamberlain inogni érzi a talajt lába alatt, különben ily otromba tapintatlanságokkal nem szaporítaná ellenségeit.

Városi összeférhetlenség.

Van a halnak bizonyos elváltozása, melyet a fejével szoktak összefüggésbe hozni.

Sokkal régebben adieut mondtam már a természetrajznak, hogy sem emlékezhetném rá, vajjon igaz-e ez a közmondás vagy sem a halak országában? Az emberek közt nagyon igaz, az bizonyos.

Ellenben nincs az a természetrajz, a melyben a hal javulása a fejével volna összekötve. S úgy látszik, sem az állatok, sem az emberek közt nincs is rá példa.

Most volna rá alkalom, hogy a magyar közélet meghonosítson egy új közmondást:

Fejétől javul a hal.

Ime az országgyűlés összehívása után elég volt egy néhány elnöki szó s a még inkompatibilis képviselők egymás után mondanak le összeférhetetlen állásaikról. Vonakodva, kedvetlenül, mint a hogy a besorozott cibibil is keservesen mond le megszokott kényelmes uniformisáról s kelleetlenül veszi fel a ragyogó, de feszes uniformist.

Uj egyenruhája van az országgyűlésnek. Szűk is, feszes is, hanem ha becsületesen felhuzzák, akkor büszkén feszíthet benne. Büszke lehet önmagára is, de mi is büszkék lehetünk a mi országgyűlésünkre, a mi katonánkra.

Ha ez az egyenruha olyan szép, bizony nagy kár volna másokra is ki nem terjeszteni.

S kik lennének ezek a mások, ha nem az önkormányzati testületek, első sorban a törvényhatóságok?

Nemcsak az országgyűlésben fontos az, hogy érdekelt egyének ne folyjanak be a közügyek intézésébe. Ugyanezt a követelményt

napnak. Oh, ez az izgató akác illat! Nem, képtelen vagyok tovább dolgozni . . . Inkább korán kelek majd holnap, öt órakor. Rajztábla, körző, irón is léonia Isten veletek! Ma élni és élvezni akarok egy kisé. Hadd részegedjem le a tiszta, illatos levegőtől ott a verandán kis gyermekemet hintázva az ölemben, karommal a feleségem derekát átölelve s az ég boltra bámulva sokáig, óra számra . . .

Hanem megyek is már. Bemegyek egészen a park közepébe. A verébpár megriadva csiripel megötem. Szinte sajnálom, hogy egy órával tovább ültem az íróasztal mellett.

Az est gyönyörű. Szeretném, kedvem lenne hozzá, ha az egész világot a keblemre ölelhetném. Milyen szép is a teremtet világ, Isten alkotása. Olyan barátságos, enyhe az est, mi tha csak azt mondaná az embernek: Jöjj keblemre! Pihendd ki magadat a napi munka után, a mi oly nehéz a gyenge embernek.

Tele tudóval szívom a balzsamos levegőt magamba. Pár pillanat még csak s otthon vagyok. Mekkora boldogság! Csend! Halkan, lábujjhegyen közeledem. A nap már elült. Átmászom a kerítésen, mely a gyárt a kerttől elválasztja. A lugasban, a verandán elfojtott hangokat hallok. Csitt, csendesen! Meglepem az asszonykát, igen! Óvatosan ellopózkodom a veranda alatt s észrevétlen nyitom ki a kis rácsos ajtót.

Hahaha! Kit találok itt? Az én drága Julián pajtásomat. Milyen pirosnak és zavartnak néz ki a farkó! S hogy elnémult! Kedvem volna kinevetni. Azonban akaratlan is komoly

hangon kell kezdenem a beszédet, mert észreveszem, hogy a szőlő indái a veranda másik oldalán megmozdulnak s egy fehér alak tűnik el a szemem elől az est homályban. Julián szánalmasan neveltségében ebben a pillanatban.

— Édes barátom! — kezdem a szót erőltetett nyugalommal. Más helyet is találhatnál a te becses kalandjait számára. Csak nem tehetem ki a feleségemet annak, hogy téged a szeretőddel a találkán rajta érjen. Megengeded ugy-e?

Barátom elpirult, mint egy süldő lány. Egész megsajnáltam. Kezei mikor megfogtam, reszkettek.

— Nézd, Dulcineád egészen elrontotta a kicsikém játékát, — szoltam némi szünet után, a szétszakított pókháló darabjaira mutatva, melyeken kétségbeesve futkosott fel s alá a pók.

— Szégyeld magad oktondi!

Nem akartam tovább kinezni s kijöttem a kertből. Már bent van a lábam a házban.

A gyermekszobában a nagyobbik fiam szalad elém hangos örömrivalgással, azután nyakamba ugrik és csattanós csókot nyom az arcomra. A kisebbik magzatom édesdeden szendereg ágyában. Félre vonva a függőnyt, hosszasan nézem őt. Tovább megyek. A hálószobában meglelem a feleségem. Hevesen megölelem. Majd hogy agyon szorítom a karjaimmal. Hogy ráijesztettem a szegényre! Esdve kérek tőle bocsánatot, nem egyszer, de tizszer is . . .

— Megijesztettek édes ugy-e? De azért megbocsájtasz galambom, ugy-e megbocsájtasz? Az Istenért térj hát magadhoz! Kezed olyan, mint a jég; a fejed meg csupa tűz! Még csak jó estét sem kívánsz ma nekem?

Kisiklik a kezeim közül s tompán, remegő dermedt testtel zuhan le ágyára. A szive hangosan dobog. Olembe veszem s így viszem át a másik szobába. A lámpa rikitó világot szór a terített asztalra. Elmesélem neki kalandomat mely a kertben ért. Holtra kaczaghatná magát az ember, ugy néz ki ez az asszony, mig a beszédem hallgatja.

— El sem tudod magadnak képzelni, milyen neveltető, szánalmas volt az a Julián, a mint a találkán rajta csiptem. No hanem meg is mosdattam őt. Jól a szemébe mondtam az igazságot. Az én kertemben csak én turbékolhatok, én szerelmeskedhetem, senki más, nemde tubiczám? Vagy mi a szösz? . . .

Be sem várva feleségem feleletét, lehajlok hozzá és megcsókolom azt a haj erdő, melynek illata mindig elkábit, lerészegít . . .

E pillanatban megdermedt bennem a vér. Attól félek, hogy a fejem mindjárt szét-pattan. Ujra hozzá kapok. O inog, mint a nád. Irgalom atyja ne hagyj el! Mit látok! Ezek az édes hajfonatokon, melyeket annyiszor halmoztam el csókjaimmal . . . ott látom . . . ah, rémülten látom rajtuk a pókhálót!

lehet a városokra és megyékre is felállítani.

A régi törvény határozottan ki is mondta, hogy nem lehet törvényhatósági bizottsági tag az, a ki a törvényhatósággal bármiféle szerződési viszonyban áll.

Szakasztott ugyanaz a rendelkezés, mint a mit most az államra és az országgyűlésre alkalmaznak, a törvényhatóságokra pedig ez előtt kilencz évvel felfüggesztettek.

Már most előáll az a helyzet, hogy ha valaki vasuti talpát szállít az államnak, akkor nem lehet képviselő, de ha egy városnak valaki villamos vasutat épít, közvilágítást rendez, vagy középületet emel, azért egész vigan bennülhet a képviselőtestületben s szavazhat a saját zsebére. Vagy tegyük fel, hogy valaki ellen törvényhatóság fegyelmi vizsgálatot indít s ez a valaki ügyvédet keres, a ki tisztára mázolja a szeplőket. Mi természetesebb, mint hogy a megfegyelmezett alakzat a törvényhatósági bizottság tagjai közt fog keresni ügyvédet magának? — ha lehet. Ez az ügyvéd aztán képviselheti őt a fegyelmi vagy a büntető bíróság előtt, de azonfelül tagja lévén a törvényhatósági bizottságnak, részese a vádló testületnek is. O tehát vádló és védő egy személyben s bizonynyal nem a védő fog benne engedni a vádlónak, miután a honoráriumot sem a vádló, hanem a védő kapja.

Példát keresni nem akarunk az élet által felvetett konkrét esetekből. Elég az, hogy a fent találmásra előhozott dolgok megtörténhetnek; ne kutassuk, megtörténtek-e valóban?

Egy bizonyos. Hogy ha ilyen esetek előfordulnak, annak a közélet csak kárát fogja látni. S ez a lehetőség már magában elég arra, hogy jó eleve bevágjuk az utját.

Van egy mód: az országgyűlési inkompatibilitás módjára meg kell alkotni a törvényt az önkormányzati képviseletbeli összeférhetlenségről is.

A magyar közélet feje már megtisztult; folytatni kell a tisztítás munkáját tovább, nehogy a fejet is veszélyeztessük.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5 10 krért. Kedden és esütörtökön d. u. 5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Október 30. Rendkívüli megyegyűlés d. e. 10 órákor.
Október 31. Iskolaszéki ülés a városházán d. u. 4 órákor.
November 2. Orvosok szakülése. d. u. 5 órákor.
November 4. Megyei közigazgatási bizottsági ülése d. e. 8 órákor.
November 4. Tiszti főszemle a várban d. e. 9 órákor.
November 7. Városi közigazgatási bizottsági ülés d. u. 8 órákor.
November 14. Városi közgyűlés d. u. 8 órákor.
November 19. Az Erzsébet leányárvaház zászlószentelési ünnepélye.

* **Rendkívüli megyegyűlés.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága ma, szerdán, október hó 30-án délelőtti 9 órákor rendkívüli közgyűlést tart. Néhány halaszthatatlan ügyet intéz el ez alkalommal a vármegye törvényhatósága.

* **Halál az oltár előtt.** A frankfurti székesegyházban tegnap Bernhard plébános misézett. Egyszer csak föltűnt az ájtatos gyülekezetnek, hogy a pap szokatlanul hosszú ideig térdel az oltár előtt. Többen hozzásiettek és csak akkor vették észre, hogy a plébánost megütötte a szél. Haldokolva vitték ki a templomból s amire kiérték vele, már kiszendvedett.

* **A Széchenyi-téri Mária-szobor.** A Széchenyi-téren már elkészítették a Mária-szobor új beton alapját. Ugy ezt, mint a gazdag díszítésű, faragott kőtálapzatot tudvalevőleg dr. Schlauch Lőrincz bíbornok rendelte meg Tóth István szobrásznál. Most már a kőtálapzat is elkészült s tegnap délután szállították az óriási faragott kőtömbök egy részét a Széchenyi-térre. A 7 méter magas kőtálapzat éppen olyan fehér kőből van faragva, mint a Szent László-szobor talapzata.

* **Uj postások.** A folyó évben tartott távirtda és telefon tanfolyamok végzett növendékeinek javarésze szombaton és tegnap tette le a szakvizsgálatot a posta kezelésből. A jelentkezőknek a szóbeli előtt írásbeli vizsgálatot is kellett tenniük. A vizsgálatra 17-en jelentkeztek, kik két csoportban külön bizottság előtt állották meg a keresztvizsgát. A bizottság Lux Hugó főosztály elnöke alatt Miklóssy Géza, Sándor Béla és Erdélyi Zoltán tagokból állott. Jó sikerrel vizsgáztak 26-án: Fintáné, Kántor Ilona, Ludvig Mariska, Sütő Emília, Szirmák L.-né. 28—29-én: Budinovic Anna, Piaka Ferencz, Gajdos György, Gál Viktória, Halász Teréz, Hoffmann Magda, Indi Mariska, Kulcsár Mariska, Orbán F.-né, Péresi János, Rikli Jolán és Vidics Mariska. A levizsgázottak azonnal letették a hivatali esküt az elnök kezébe s most már boldogan írják nevük alá a »p. t. kiadó« címzet, mely egy élet pályát nyitott meg előttük annyira keserves tanulás után. A páratlan sikerben nagy része van a vizsgáló bizottság tapintatos korrekt működésének.

* **A járdák költségeinek viselése.** Pár év óta huzódik már a gyalogjárókról alkotott szabályrendelet módosítása. A jelenleg érvényben levő szabályzat szerint a telektulajdonos csak az aszfalt vagy kockakő járda költségeinek viselésére kötelezhető és pedig egy harmad részben. Ilyen módozat mellett azonban a város még évtizedek múlva sem lesz képes kiburkoltatni köröskövel sem a város utcáit. Ezért vették tervbe a szabályrendelet módosítását. A jogügyi szakbizottság tegnap délután tanácskozott a szabályzat módosításon. Bevették, hogy bármely gyalogjáró készítéséhez egyharmadrészben a telektulajdonos köteles hozzájárulni. Ezenkívül apróbb módosításokat eszközölt a szakbizottság.

* **A diákjelvény.** A selmeczbányai országos diákkongresszus határozata következtében az erdész- és bányász-akadémiai kör tudvalevőleg pályázatot hirdetett magyar diákjelvényre. A pályázat eredményét most hirdette ki a bíráló-bizottság nevében E. Hencz Károly, az Egyetemi Kör elnöke. Huszonhat pályamunka érkezett be, de ezek egyikét sem fogadta el a bizottság, hármat azonban megdicsért, a Minerva, a Gyopár és a Minden nemzet diákságának van már jelvénye címűt. Az új pályázat határidejét december elsejére írta ki a bizottság s célul tűzte a pályázóknak, hogy a jelvény mindenekelőtt »magyar legyen s a magyarság szupremáciáját fejezze ki a faji jelleg kidomborításával«, a mit a mostani pályázók közül megtenni mind egyik elmulasztott.

* **A beszállásolási szabályrendelet.** Nagyvárosunk a katonai beszállásolásokkal előforduló sok zaklatás és kellemetlenség elkerülése céljából szabályrendeletet készített, a mely némileg orvosolja a mostani bajokat. Ebben a beszállásolandó katonák számát szobák szerint állapítják meg. A miniszter azonban ezt kifogásolta, s azt kívánta, hogy a helyzinen állapítsák meg a körülményekhez képest, hogy egyik-másik háznál hány katonát szállásolnak el. A szabályzat-módosítást kiadták véleményezés végett a jogügyi szakbizottságnak, amely a miniszter kívánságának megfelelőleg alakította át a szabályzatot.

* **Uj jogtudor.** A nagyvárad fiatal jogásznemzedék egyik kiváló derék tagját, Puskás L. Bélát a napokban avaták az összes jogtudományok tudorává a kolozsvári tudományegyetemen.

* **Műkedvelők kiállítása Kolozsvárt.** A kolozsvári Egyetemi Kör 1901. évi december hó 15-étől 20-áig terjedő időben a kör helyiségeiben báró Bánffy Zoltánné és Szacsina Gézáné urnök, gróf Bély Akos főispán, dr. Lőte József tud. egyetemi rektor és Palkovits József altábornagy urak védnöksége alatt műkedvelő kiállítást rendez. A kiállítás három főcsoportra oszlik u. m. 1. fényképészeti, 2. festészeti (olaj és aquarell) és 3. iparművészeti osztályra (u. m. selyem-, porcellánfestés, fa-faragás, bőrmunka, női kézimunka stb.) A versenyben kizárólag csak műkedvelők vehetnek részt, jogában áll azonban bárkinek »versenyen kívül« jelzéssel kiállítani. A kiállítás mindhárom csoportjában u. m. fényképészeti, festészeti és iparművészeti csoportban külön-külön egy első, két második, három harmadik díj, 5 díszoklevél és számos elismerő oklevél összesen 3 első, 6 második, 9 harmadik díj, 15 díszoklevél van kitűzve a versenyben részt vevő tárgyak díjazására. A díjak művészi becsü értékes arany és ezüst, vagy másnemű iparművészeti emléktárgyak a kiállításnak s a díj fokozatának megfelelőlével. A kiállításra szánt tárgyak 1901. decz. 10-ig a kiállítási bizottság címére (Egyetemi kör, Kossuth Lajos-utca 10. szám.) beküldendők. A kiállítók kötelesek a tárgyak beküldésére kitűzött időpontig (decz. 10-ig) helydíj fejében az első négyosztály árában 2 koronát, minden további négyosztály árában 1 koronát a kiállítási bizottságnak befizetni. Ennek fejében a kiállítók egy belépő jegyet is kapnak. A kiállított tárgyak elárúsíthatók. Az eladást a kiállítási iroda közvetíti, a vételár 10 százaléka a kiállítási pénztárt illeti.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Gád Lajos egri kir. törvényszéki segédtelevényvezetőt a székelyhídi kir. járásbíró-sághoz televényvezetővé nevezte ki.

* **Drága vigyázatlanság.** Panaszkodunk állandóan, hogy a városnak nincsen pénze az utcák burkolására. Fuvarosaink azonban erre nincsenek tekintettel s óriási teherrel ráhajtának a folyókákra és a gyalogjárókra s azokat összeroncsolják. A realiskola és kereskedelmi Csarnok környékén tegnap egy fával megrakott teherszállító kocsit roncsolt össze így az alig pár héttel ezelőtt készült kövezetet. Ha a rendőrség szigorúan veszi ezeket a gondatlan cselekedeteket, bizonyára jobban fognak vigyázni a t. kocsis urak.

* **A családirtó.** Megrendítő eset történt vasárnap éjjel Gercse berégmegyei községben. Mató Mihályné jó módo parasztasszony másfél évvel ezelőtt, hogy férjét eltemette, három gyermekével egyedül maradt. Az özevegyi év letelte után azonban ismét férjhez ment Tóth Ferencz szolgálégyhez, a kit mindenki jóra való dolgos embernek ismert. A fiatal férj azonban, hogy belecsöppent a jó módo, a mulatásnak adta magát s e miatt dolgait is elhanyagolta. A felesége végre megsokallta a dolgot s nem adott a kezébe pénzt. E miatt azután állandó lett a verekedés a házastársak között. Vasárnap délután Tóth elment hazulról s csak éjjeltájban tért vissza részegen, a mikor pénzt követelt a feleségétől. Az asszony nem adott pénzt s azért Tóth kést kapott fel az asztalról s ezzel támadt a feleségére, a kit kegyetlenül összeszurkált. A gyermekek felébredtek a veszekedésre, a nagyobbik 12 éves fiu anyja védelmére kelt, de a felbőszült ember ezt is ledöfte. A másik két gyermek sikoltva menekült az utcára, a honnan a szomszédokat elhívták segítségül, mire azonban ezek megérkeztek, Tóthné és a gyermeke már a halállal vívódtak. A gyilkost megkötözve bevitték a község házára, hol a csendőrség vette át.

* **Iskolaszéki ülés.** Nagyváradi város községi iskolaszékének tagjait tisztelettel kérem, hogy a f. hó 31-én délután 4 órakor a városháza termében tartandó rendes havi gyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyváradi, 1901. okt. 29-én. *Hegyesi Márton*, iskolaszéki elnök.

* **A csehországi Debreczen.** Egy berlini lap — természetesen saját külön tudósítója révén — a debreczeni véres választásokról ír ilyen cím alatt: *Vom Wahlkampf in Böhmen*. Megszoktuk már, hogy a külföldön virtusszámba menjen ez a naiv tájékozatlanság a mi viszonyaink iránt, de hogy éppen a „schickoschen und guljaschen” világszerte híres városát érte ez a félreismerés, ez igazán csodálni való.

* **A Szent István-szobor.** Szent István lovas szobrán, melyet 1903-ban fognak felállítani a Halász-bástyán, a koronázó templomnak déli részén, Stobl tanár nagyban dolgozik. Jövő október havára az egészszel készen kell lenni. A lovat már megmintázta s a minap a mesternek Bajza-utcai műtermében megsejmelte a szoborbizottság, melynek tagjai Tarkovitch államtitkár, Romy és Losonczy miniszteri tanácsosok, Lotz, Berzeviczy és Fadrusz művészek. Egy óráig időztek a műteremben, alaposan megnézték a kész lovat s azt rendkívül sikerültnek találták. A mester most Szent István alakjának a mintázásába fog.

* **A piczulásbank helyisége.** A Bihar- vármegyei és nagyváradi takarékszövetkezet befizetési helyiségét a volt reáliskola épületéből a holdas templom melletti Rimánóczy-féle házba (Szt. László-tér, a kapubejárattól balra) tette át.

* **Czolgosz.** New-Yorkból táviratozza tudósítónk, hogy a villamos készüléket, melylyel Mac Kinley gyilkosát kivégzik, tegnap szakértők megvizsgálták. A fogház igazgatója az utóbbi napokban a legszigorubbán őrködött, nehogy a balálra ítéltről hírek szivárognának ki a börtönből. A kivégzés után Czolgosz ruháit, leveleit és minden holmiját el fogják égetni, a holttestet pedig mészgödörben földelik el. Czolgosz tegnap arra kérte a börtönigazgatót, hogy küldjön neki papot, hogy meggyónhassa bűneit. Kérését teljesítették.

* **Gyilkosság a malomban.** Véres gyilkosság történt szombaton délután Szilváson. Szatyori Mihály odavaló gazdaembernek alapos gyanuja volt, hogy a felesége megcsalja. Az asszony nem igen volt válogatós s gyakran változtatta a szeretőket úgy, hogy férje tulajdonképpen azt sem tudta, hogy kin álljon bosszút, mert elhatározta hogy megöli a csábítót. Szombaton délután Szatyoriné egy zsák buzát vitt a malomba őrlés végett. Férje, aki egész héten vidéken dolgozott, szombaton délután korábban jött haza, hol a lakást zárva találta. A szomszédoktól megtudta, hogy felesége a malomba ment. Szatyorinak gyanuja támadt, hogy felesége nem csupán az őrlés kedvéért ment a malomba. Utána ment tehát de a malom ajtót zárva találta. Ez a körülmény még jobban felizgatta Szatyorit, a kert felül kerülve mégis bejutott a malomba, hol a feleségét bizalmas együttlétben találta Csernye Mihály molnárlegénygyel. Szatyori a mint megleste a szerelmeseket, rájuk rohant s a csizmaszárból előrántott nagy késsel ledöfte a legényt. Ezután a feleségét vette üldözőbe, aki ijedtében a bezárt malomajtót nem tudta felnyitni s így kezébe került, aki nem elégedett meg azzal, hogy a mellét keresztül döfte a feleségének, hanem felvágta még az egész altestét is. Szatyori a véres tett elkövetése után önként jelentkezett a csendőrségnél.

EGYESÜLETEK.

Orvosok szakülése. A Bihar- megyei Orvos-Gyógyszerész- és Természettudományi-Egylet folyó évi november hó 2-án délután 5 órakor (Uri-utca, Akadémia) szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom. Tárgysorozat: 1. Dr. Konrád Márk: A bábaképzésben végzett laparotomia. 2. Dr. Edelmann Menyhért: Carbolmérgezés esete. Kelt Nagyváradon, 1901. október hó 26-án. Dr. *Edelmann Menyhért*, egyleti titkár.

A Bihar- megyei kör, mely a szegény egyetemi hallgatók segélyezésére alakult, folyó hó 26-án tartotta tisztújító közgyűlését Budapesten. Elnökké-újából egyhangulag *Berkovits René* orvostanhallgatót választották meg. Al- elnök: *Singer Béla*, főjegyző: *Sarkady Béla*, pénztárnok: *Mann A.*, ellenőr: *Dukesz István*, háznagy: *Doctor János Károly*. A két aljegyzői tisztelet egyelőre betöltetlenül hagyták. A választmány tagjai lettek: *Osváth Ernő*, *Osváth Kálmán*, *Berkovits Béla*, *Bognár István*, *Wechsler Iván*, *Papp Illés*, *Jakab László*, dr. *Löbl Ferencz*, *Rotter Salamon*, *Faragó Vilmos*.

IRODALOM.

Katholikus pedagógia. Gyürky Ödön kitűnő folyóiratának legutóbbi száma a következő érdekes tartalommal jelent meg:

Pannonhalma jubileuma 1001—1901. Irta: Gyürky Ödön dr. A kilencszázados magyar benzések munkája a múltban és jövőben. (Részlet abból a beszédből, amelylyel a pannonhalmi Szent Benedek-rend káptalan-gyűlését Pannonhalmán, 1901. évi augusztus 25-én megnyitotta Fehér Ipoly, pannonhalmi főpát.) Nemzeti nevelésünk szempontjai. (Folytatás. A történelmi középosztályról.) Irta: Philippus. Mária Kongregációk katolikus intézeteinkben az 1900/1901. tanévben. Irta: Gyürky Ödön. Szociálizmus és nevelés. III. Irta: Bihari Ferencz. Katholikus középiskoláink az 1900/91. tanévben. Irta: Kövesdy Jenő dr. Katholikus és protestáns történelmi tankönyveink. (Folytatás.) Irta: Olasz József dr. Vegyesek: (Pannonhalma jubileuma. — Tudományos boirány a budapesti egyetemen. — Pedagógiai előadások a budapesti egyetemen. — Felsőbb leányoktatás Ausztriában. — Paritás a német egyetemeken. — Szerény óhajások. — Egy főigazgató botránya. — A francia egyesületi törvény.)

A Katholikus Pedagogia célja a nevelés-tudományt kath. szellemben ápolni, fejleszteni, különös gondot szentelve a kath. középiskolázás ügyének, érdekeinek.

A Katholikus Pedagogia előfizetési ára: egész évre 8 korona, félévre 4 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 8 sz. III. em. 12.

Az **»Egyházi Közlöny«** 43. száma a következő tartalommal jelent meg: Vezércikk: Katholikus nagygyűlés. — A bitoros herceg-primás jubileuma. — Egyházi értesítő. — Intelligenciánk s a hitoktatás. — Tárca: A feszület. — A tilalom. — Hétről-hétre. — A zsidók és a magyarság. — Regény a kongregációkról. — Keresztényellenes iratok. — Miniszteri idézvény. — Szószék. — Irodalom. — Apróságok. — Személyi hírek. — Memento. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

A megrendelések Budapest, VII., Szegényház-tér 8. sz. alá a szerkesztőségbe küldendők. Előfizetési ára egy évre 10 kor.

A Magyar Könyvtárnak most jelent meg októberi sorozata, újabb érdekes és becses füzetekkel gyarapítva e *Radó* Antaltól annyi sikerrel szerkesztett vállalatot. A 252. szám először mutatja be magyar nyelven öszszegyűjtve *Maxim Gorkij*-nak, a legújabb orosz irodalom legjelentékenyebb írójának e hány művét, *Csudra* Makar és egyéb történetek címmel. Négy elbeszélés van ebben a füzetben, mindegyik valóságos kis remekmű,

Ambrozovics Dezső jeles fordításában. A 253. szám a *Francia Elbeszélők Társulat* folytatja, *Coppée*, *Maizeroy* és *Banville* egy-egy elbeszélését közölve *Marcius Géza* kitűnő magyarisításában. Ez a füzet IV. sorozata már a modern francia elbeszélők e tárának. A 255—256. számú kettős füzet *Schiller* örök-szép drámája, *Tell Vilmos*, *Várad* Antalnak, a Nemzeti Színház számára készült kiváló átültetésében. A 254. szám *Jókai Mór* néhány gyönyörű elbeszélését teszi hozzáférhetővé olcsó kiadásban, *Népvilág* címmel; az iskolák számára készült e füzetet *Szinnyei Ferencz* látta el bevezetéssel és jegyzetekkel. — A Magyar Könyvtár teljes jegyzéke minden könyvkereskedésben ingyen kapható. Egyes számok valamint az eddig megjelent számok egyszerre, részletfizetésre megrendelhetők *Lampel Rébert* (Wodianer F. és fiai) könyvkereskedésében, Budapest, VI. Andrássy-ut 21.

Igazságszolgáltatás.

Novemberi esküdtek.

Tegnap délután 6 órakor *Nagy Ferencz* törvényszéki elnök elnöklése alatt sorsoltattak ki a november havi esküdtek és pedig a következő sorrendben:

Dr. *Bartha Ferencz* ügyvéd, Nagyszalonta. *Herman János* megyei árvaszéki nyilván- tartó Nagyváradi.

Széles Lajos timár, Nagyváradi. *Ottrok István* gazdatiszt, Sarkad. *Bogluicz Béla* takarékpénztári igazgató, Tenke.

Dr. *Duma Florián* ügyvéd, Nagyváradi. *Hizó Imre* földbírlő, Nagyszalonta. *Csatáry István* kereskedő, Nagyváradi. *Kocsár Árpád* földbírtokos, Ermihályfalva. *Lengyel Lajos* kereskedő, Nagyváradi. *Dr. Lindenfeld Zsigmond* ügyvéd, Nagyváradi.

Berger Dániel szeszgyáros, Nagyváradi. *Micskei Antal* gazdálkodó, Margitta. *Acs Sándor* földbírtokos, Ermihályfalva. *Lengyel György* ács, Nagyváradi. *Dr. Várady Zsigmond* ügyvéd, Nagyváradi. *Feldmann Izidor* kereskedő, Nagyváradi. *Kádár Gyula* géplakatos, Nagyváradi. *Dr. Szombathy István* tanár, Nagyváradi. *Radu Miklós* erdész, Belényes. *Ribliczky Jeromos* bankhivatalnok, Nagyszalonta.

Tóth Miklós kórházi ellenőr, Nagyváradi. *T. Varga József* földműves, Komádi. *Vindis Márton* városi majoros, Nagyváradi. *Somogyi Géza* erdész, Tenke. *Dövényi Pál* ügyvéd, Székelyhid. *Büchl Károly* mérnök, Nagyváradi. *Ifj. Berger Sámuel* könyvkereskedő Nagyváradi.

Wendler Ernő bankhivatalnok, B-Diószeg. *Bottó Eduárd* pintér, Nagyváradi.

Pótesküdték:

Anlauf János könyvelő, Nagyváradi. *Czékuss Gyula*, fodrász. *Nagy Zsigmond*, timár. *Fenyves József*, bizt. hivatalnok. *Sávell János*, kovács. *Dr. Edelmann Menyhért*, orvos. *Schvartz Bertalan*, gazdálkodó. *Ifj. Davola József*, fodrász. *Weinberger Jakab*, malomtulajdonos. *Hermann Ferencz*, mészáros.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Válás után és reptűz-ballet. *Csütörtök:* Kisszökevény. *Péntek:* Két árva. *Szombat:* Almafa és Pillangókisasszony. (Itt először.) *Vasárnap:* d. u. Eleven ördög. este Almafa és Pillangókisasszony.

Szép Heléna.

A tegnapi Szép Heléna-előadás megérdemelte azt a szép számú közönséget, melyet a repülő balletnek köszönhetett. Látszott, hogy jól összehozták operett-személyzet jól betanult darabjal áll elő. Természetesen első helyen Székely Iréné a dícsőség, a ki a czimszerepben egyikét mutatta be legragyogóbb alkotásainak. Alkotásának művészi értékével versenyzett hódító külső megjelenése is. Bérczi Menelausz szerepében tanusított sokban eredeti és új, de mindig helyes és kacagatóan ötletes felfogást. *Perényinek* (Páris) is sikere volt, épp úgy, mint a mindig jó és eredeti *Bognárnak* (Agamemnon). Kisbb szerepekben Lányi Edith, Füredi és Benkő Jolán ügyeskedtek. Enek- és zenekar jók; utóbbit Müller karmester betegsége miatt Várady Aladár dirigálta.

Szép Heléna után a ballettársaság mutatott be ismét egy színes, ragyogó ballet játékot, általános tetszés mellett. —r.

Válás után. Bisson szellemes, kacagató francia vígjátéka ma, szerdán kerül színre, amelyben részt vesznek: P. Szép Olga, Szohner Olga, Benkő Jolán, Pataky, Bognár, Szarvasi, Peterdy. Az elejétől végig kacagató darabot ajánljuk a mulatni vágyó közönség figyelmébe.

Kis szökevény. A tavalyi saison legnagyobb slágere holnap, csütörtökön kerül színre, a czimszerepben Amon Margittal.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 33.

Idénybérlet 31.

Nagyváradon, szerdán, 1901. okt. 30-án

Válás után.

Vigjáték

a repülő ballet-társulat fellépte.

S Z E M E L Y E K :

Duval Henri	— — — —	Pataky Béla
Bourganeuf	— — — —	Krasznay Andor
Champeau	— — — —	Deésy Alfréd
Curbon	— — — —	Peterdy Sándor
Egy földmives	— — — —	Vank
Bonivardné	— — — —	Benkő Jolán
Diane, leánya Henry neje	— — — —	P. Szép Olga
Gabriella, Bourganeuf leánya	— — — —	Szohner Olga

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr., Tamlaszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdete fél 8 órakor, vége 10 óra után.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap szerdán, okt. 31-én

A kis szökevény.

Operette.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Irta: Sienkiewicz Henrik.

— Meglátták kocsinkat — szólt Plawiczki — s harangoznak. Mindjárt megkezdődik a mise. Aztán majd elítogatunk első feleségem, boldog emlékezetű nénéd sírjához, a kit Isten nyugosztaljon.

S a jó ember keztyűs ujjainak hegyével törülgette a képzelet könnyecskéit, mialatt Polanieczki más beszéd tárgyra térvén, így szólt.

— Jamiszné hajdan szép asszony hírében állt. Nem változott-e meg nagyon?

A földesur ráncos arca hirtelen földértült. Kipördöri, festett bajuszát megnevedesítette nyelvével s tenyerét Polanieczki térdére tette:

— Ma is megéri, hogy vétkezzenek érte! felelte félhangon.

A kocsis megállt. Leszálltak s megkerülve a templomot, a sekrestye ajtaján léptek be, hogy kikerüljék a templom hajójában szorongó tömeget. Plawiczki a kórustól balra lévő földesurak padjához vette útját, a melyben Jamisz és neje már elfoglalták rendes helyüket. A férj szellemes öreg arcán a betegség s kisérdője a levertség honolt; a nő, bár a hatvan év felé haladt, megjelenésével az ifjúság illúzióját keltette; világos rubát, könnyű szalmakalapot viselt, mintha Plawiczka Mária egykoru barátja lenne. A krzemieni földesur élénk köszönetése, a mosolygó viszonzás nyíltan kifejezték a főnálló barátságos köteléket. Polanieczki megjelenése felkeltette a hölgy érdeklődését. Hosszunyelű lorgnon-ját szemé elé tartva, fűrészkész tekiutetét öreg udvarlójának ismeretlen társára függesztette. Hátuk mögött egy szomszéd községbeli földesur épp most fejezett be egy érdekes vadászkalandot. Még nem kezdődött meg a mise s így egész hangosan ismételtette: — Merta kopóim futnak, futnak mint ezer ördög!

Aztán Polanieczki meghallocta az iziéstelen megjegyzéseket, a melyet Plawiczki és Jamiszné viszonyáról szomszédja fülébe sugott.

Végre megjelent a pap. Ez a falusi templom, ez a mise, a fiatal ember eszébe juttatták gyermekkorát. Itt térdelt hajdan anyja oldala mellett. Csodálkozva vette észre, hogy a falusi élet, külső jelenségeiben, azóta mit sem változott. Nem változott semmi, csak az emberek. Egy részük az örök álom pihenését keresték a sírban, mások a földi létre születtek, de az élet olyan egyforma alakot öltött, hogy a régi mult cselekményei, mintha csak tegnap folytak volna le. Ugyanaz az egyszerű templom, ugyanaz a néptömeg, ugyanazok a szürke felleghajtók, ugyanazok a piros fejkendők. A nyitott ajtón át ugyanaz a frissen kaszált szénaszag vegyül a hűvösereg forró leveletébe s a boltíves, magas ablak egyikén ugyanaz a fűz hajlékony ága kandikál be.

Polanieczki büszkeséggel emlegette, hogy sohasem tölti a drága időt azzal, hogy a lét kérdése fölött elmeregjen. Alapjában pedig egyike volt azon jellegzetes szláv természeteknek, a melyek nem tudnak kiemelkedni az öröklött, titokzatos hullámaiból. Ezen pillanatban is arra gondolt, milyen óriási áthághatatlanság választja el az emberi természetben rejülő életörömet a halál könnyörtelenségétől. Elgondolkozott azon, hogy a bölcsélet minden elmélete elszűn, elenyészik, mint az árnyék, de a mise megmarad s csak az ígér nekünk örök életet.

Mikor a mise véget ért, Plawiczki azonnal távozott a templomból. Két szent kötelességet kellett még teljesítenie: két nejeének sírjánál imádkozni, aztán karját nyújtani Jamisznének, hogy kocsijához vezesse. Késő volt már, s ő a világról sem mondott volna le ezen két kötelesség teljesítéséről. Polanieczki vele ment. Nemsokára ott álltak a korus alapfalazatába beeresztett emlékkövek előtt. Plawiczki letérdelt s láthatólag buzgó imádságba merült. Mikor fölállt, valódi könyvek perogtek le arcán.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Az Ugron-párt ülése.

Budapest, okt. 20. (Saját tud. táv.) Az Ugron-párt ma tartotta alakuló ülését, a melyen *Szederkényi* Nándort egyhangulag a párt elnökévé kiáltották ki. Előbb *Barthát* választották meg, de Barthá az elnökséget nem fogadta el, kijelentette, hogy pártonkívül álló okokból kilép a párt kebeléből. Ezen kijelentését sajnálattal vették tudomásul a párt hívei.

Vasutasok fizetési pótléka.

Budapest, okt. 29. (Saj. tud. távir.) Mint értesülünk az államvasutak budapesti alkalmazottai 1902. évi január 1-től fizetési pótlékot fognak kapni mindaddig, míg a fizetés rendezés keresztül vihető lesz. A családok fizetésök 15 százalékát, a magánosok pedig évi járulékaiknak 10 százalékát kapják fizetési pótlék gyanánt. Ezen rendelet a vidéki alkalmazottakra nem terjed ki.

Az adóügyi bizottság ülése.

Bécs, október 29. A képviselőház adóügyi bizottsága Kaizl helyett Kramart választotta meg elnökévé és azután megkezdte az elemi csapások esetén adandó földadóleírásról szóló indítvány tárgyalását. Az inségügyi-bizottság változatlanul elfogadta az állami segítség-ről szóló kormányjavaslatot és azt a határozati javaslatot, hogy a kormány 1902. decemberig tartsa fenn az inséges vidékeken a takarmányszállításra nézve felállított inség-tarifát, továbbá egy határozati javaslatot, a mely az inségesek számára ugyanilyen kedvezményeket követel a magánvasutaktól. (M. T. I.)

Edwárd beteg.

Budapest, okt. 29. (Saját tud. táv.) Londonból kapjuk a hírt, mely az udvari körökben beszéd tárgya, hogy Edwárd angol király torok-rák miatt aligha megéri a koronázási ünnepségeket.

Franciaország — orosz nézeteltérés.

Pétervár, október 28. Az orosz távirati ügyüzség jelenti: Az a híresztelés, hogy Konstantinápolyban nézeteltérés támadt Oroszország és Franciaország között, teljesen alaptalan. Oroszország intervenciójáról a Lorandó-ügy rendezése tárgyában szó sem lehetett. (M. T. I.)

Wallburg nővéreinek kihallgatása.

Bécs, október 29. (Saj. tud. táv.) A mai nap több rendőr tisztviselő utazott Arkóba Wallburg nővéreinek kihallgatása végett, a ki Szimics kapitány felesége. Mint hivatalos körökben beszéltek, a Wallburg család több tagjának letartóztatása várható.

Horvát tartománygyűlési jelölések.

Zágráb, okt. 29. A tartománygyűlési választásokra még a következő jelölések történtek: Suj Nándor Ottosác, Eggersdorfer Sándor dr. Pozspics, Krajcsovic osztályfőnök Belovár és Bród, Szekulics Márton Jerusics, Kovacsics István Draganics, Bombelles Mirkó gróf Biszkupecz, Devics Gaso Károlyváros, Maretics Tamás dr. Slunj és Snap Miksa Dugoszelo. (M. T. I.)

A Reichsrath ülése.

Bécs, okt. 29. A képviselőház mai ülését délelőtt 11 óra 10 perczkor nyitotta meg Welter gróf elnök. A beérkezett irományok felolvasása után Körber miniszterelnök válaszol King és társai interpellációjára az iparosoknak adandó állami megrendelések és a munkahiány csökkentése tárgyában. A ház azután áttér a napirendre, vagyis a költségvetés folytatolagos tárgyalására. (M. T. I.)

Nemzetközi konferencia.

Berlin, október 29. A Berliner Politische Nachrichten értesülése szerint itt hivatalos körökben semmit sem tudnak a nemzetközi cizorkonferencia legközelebbre várt összejeléséről. A konferencia összejelése valószínűtlen is, hacsak az érdekeltek előbb nem biztosítják maguknak Oroszország részvételét. Meglehet, hogy Franciaországnak sikerül szövetséges-társát és barátját rábírnai a részvételre. (M. Táv. I.)

Délafrikai háború.

Budapest, okt. 29. (Saj. tud. távir.) Pretoriából jelentik, hogy a tegnapi nap folyamán Remington csapatainak sikerült körül zárni Botha táborát, a ki alig tudott megmenekülni az elfogatás elől. A heves harc közben Bothának fontos állami iratai elveszttek s az értékpapírok angol kézbe kerültek.

Béke Chile és Argentina között.

New-York, okt. 28. Santiago de Chiléből jelentik: Hivatalos részről kijelentik, hogy Chile és Argentina között kielégítő a viszony és hogy aggodalomra nincs ok. A felmerült bonyodalmakat barátságos uton fogják rendezni. A nyugtalanító szimptomák csak a buenos-ayresi lapok nyilatkozataiban keresendők. Itt senki sem hisz háború kitörésében. (M. T. I.)

SZERKESZTOI POSTA.

Deér. Megérkezett. Köszönet.

KOZGAZDASAG.

Adohánybevéltás új tarifája. Lukács László pénzügyminiszter módosította a dohánybevéltási árszabályt. Evvel a dohánytermelő gazdák régi kívánságát teljesíté. A módosításnak különösen két része mutat a réggel szemben nagyobb eltérést; az egyik az, hogy a válogatott és I. osztályu dohányok között, amelyeket métermázsánként 70, illetve 52 koronával váltanak be, egy közbeeső 60 koronás osztályt is felállították. Ebbe a sérületlen tetszetős szivarburoknak is alkalmas anyalevél tartozik. Ez a közbeeső új bevéltási tervezett 8 koronával emeli mázsánként a termési jövedelmet. A másik eltérés az, hogy a debrői dohányfajtának minden mázsáját 10 koronával emelték. Evvel ennek a kedvelt dohánynak termését kívánják fellendíteni. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter utasította Kerpely Kálmánt, a debreczeni dohánykísérleti állomás vezetőjét, hogy a debrői fajta dohányokkal több kísérletet tegyen, a téli gazdasági előadók pedig arra utasította, hogy a dohánytermő vidékeken a debrői fajok termesztésére tanítsák ki a gazdákat.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1901. okt. hó 29-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 14.80—14.—. Kétszeres buza 12.20—11.60. Rozs 12.10—11.60. Arpa 10.60.—10.30. Zab 12.80.—12.40. Tengeri: 7.60.—0.—. Borsó 36.—. Lencse 40.—. Bab 13.40. Köleskása 23.—. Burgonya 3.40. 100 kiló lángliszt 27.—. zsemlyelisz 26.50. fehérkenyér liszt 25.50. barnakenyér liszt 22.50. széna fuvarral 5.20. szalma 1.10 Szalonna 102.—, 6 kiló zsup-szalma

—16, 150 dkg alom-szalma —10. 1 köbm. bükkfa 6.40, tölgyfa 5.80, cserfa 6.60, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84 Lampaolaj —.80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kőso 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—, Egy hektoliter óbor 60.—, uj bor 36.—, mész 2.—, kemény faszén 3.60, puha faszén 3.20 kendermag 25.—. köles 10.— repce —.—, dió 30.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 40.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalona 1.28, sertéshus 1.04, juh-hus 64, veres hagyma 12, fog hagyma 44, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. löhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1901. október hó 29-ről. Egy pár első rendü jármás ökör 640—720, egy pár másodrendü jármás ökör 540—620, egy pár harmadrendü jármás ökör 260—500, 1 drb fejős tehén 110—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160—240. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 2 drb. veres borju 28—50, 1 drb. fél éves borju 44—56, 1 drb egy éves borju 46—78, két éves borju 72 240. 1 drb hizott sertés 80—140, 3 cár fél éves 36—40, 1 pár egy éves sertés 44—74, 1 pár két éves sertés 76—142. 1 drb igás ló 140—260, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbor 10—20.

Forgalmi kimutatás 1901. évi okt. hó 29-ről. Tiszta buza körülbelül 1600 hltr, kétszeres buza 170 hltr, rozs 700 hltr, árpa 150 hkl, zab 180 hltr, tengeri 900 hltr, burgonya 500 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 150 drb, félhizott 195, sovány 300, süldő 550, malacz 410, hizott marha 16, jármás ökör 450 fejős tehén 260, borju 290, bivaly 6, juh és kecske 350, ló 420.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántúli eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, okt. 29.
Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde.

	Budapest, okt. 29.
Oszták hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allamvasut	624.50
Rimamurányi	416.—
Magyar jelzálog	438.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölesön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. okt. 29-én.

Magyar aranyáradék 4%	118.60
Magyar koronajáradék	92.95
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	121.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	99.75
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyerevény-sorsjegyek-kölcsön	178.50
Tiszszabályozás szezedi sorsjegyek kölcsön	144.—
Oszták járadék papírban	98.20
Oszták járadék ezüstben	98.05
Oszták járadék aranyban	118.90
Oszták korona járadék	95.25
Oszták államsorsjegyek	188.50
Oszták magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbankrészvény	633.—
Oszták hitelintézet részvény	618.50
Párisi vista	—
30 frankos arany (Napoleon d'or)	19.04
Németbirodalmi márka	—
London vista	—
20 márkás arany	28.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ö cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékony célokra szánt

XXXIV. cs. kir. államsorsjáték.

Ezen az Oszták birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 16.404 nyereményt tartalmaz készpénzben 442.900 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1901. évi december hó 12-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál III. ker. Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a., továbbá lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirata és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétel részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

221—2—10

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátékok osztálya.

- Van szerencsénk a n. érdemü közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Szines selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batizst, angol vászon és fehér batizstok.

Szövött áru kesztyük, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek.

Tenis flanel és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

146—0—99

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1901. évi október 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.							
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.		
Budapest ind.	6 50	8 30	2	5 45	9 15	—	Kolozsvár ind.	—	5 23	7	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08	
Rákos >	7 02	8 51	2 13	6 06	9 28	—	Jegénye >	—	—	7 59	11 14	7 16	—	Debreczen >	5 10	2 56	6 46	11 44	3 56	7 41	
Ujszász >	8 28	10 59	3 36	8 40	10 56	—	B.-Hunyad >	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Érmihályfalva érk.	6 36	3 57	7 29	1	4 58	9 13	
Szolnok >	—	11 31	3 59	9 27	11 19	—	Csucsá >	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.							
Szajol >	9 21	11 50	4 12	9 46	11 33	—	Rév >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.		
P.-Ladány >	10 43	2	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd >	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	Érmihályfalva ind.	6 17	11 17	3 14	5 27	9 14	8 02	
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	Debreczen >	7 32	12 36	4 16	8 10	10 27	9 01	
Sáp >	—	2 27	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely >	6 49	—	11 01	—	10 27	—	P.-Ladány érk.	1 28	1 45	5 03	9 43	11 28	9 48	
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Várad-Velence >	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.							
M.-Péterd >	—	3	—	—	—	6 15	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31		V. v.	V. v.	Vértés—Debreczen—Nagy-Léta				
M.-Keresztes >	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	Debreczen i.	9 35	4 31	Nagy-Léta	5 25	1 05		
Bors >	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki >	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	Sáránd >	10 18	5 16	Vértés ind.	—	—		
Püspöki >	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors >	2 47	—	11 54	—	11 22	—	H.-Bagos >	10 28	5 26	M.-Pályi >	5 47	1 30		
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztes >	3 12	—	12 05	—	11 37	—	H.-Pályi >	10 45	5 48	H.-Pályi >	6 03	1 48		
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Péterd >	3 30	—	12 17	—	11 50	—	M.-Pályi >	10 57	5 59	H.-Bagos >	6 18	2 05		
V.-Velence >	—	4 05	—	2 30	—	12 32	B.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 40	2 29		
F.-Vásárhely >	—	4 16	—	2 41	—	12 45	Sáp >	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—	Vértés érk.	11 16	6 18	Debreczen é.	7 18	3 13		
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd >	5 01	—	1 01	—	12 41	—	Sáránd—Derecske.							
Elesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	1 37	P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03		Sz. v.	Sz. v.	Derecske—Sáránd.				
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szajol >	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	Sáránd ind.	10 33	5 26	Derecske ind.	6 00	1 49		
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	3 49	Szolnok >	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39	Derecske érk.	10 42	5 45	Sáránd érk.	6 20	2 09		
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász >	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58								
Jegénye >	3 15	7 49	9 33	6 01	5 34	5 34	Rákos >	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38								
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 04	Budapest érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50								

Nagyvárad—Szeged.

Szeged—Nagyvárad.

Nagyvárad—Arad.

Arad—Nagyvárad.

Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	12 31	10 54
Less >	10 48	5 01	7 40	Oroszbáza >	5 41	11 54	9 20	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	6 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Szalonta >	11 26	6 44	8 46	Sarkad >	7 40	3 27	5 56
Kötegyán >	11 45	6 03	9 12	Kötegyán >	7 57	3 39	6 10	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 53	3 39	6 10
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 22	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Gyula >	12 21	7 44	10 01	Cséffa >	8 4	4 34	7 18
Csaba >	2 42	7 06	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Gyapju >	—	4 42	7 29
Oroszbáza >	3 12	9 10	5 56	Less >	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less >	9 04	5	7 51
H.-M.-Vásárhely >	3 53	10 02	7 00	Osi >	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza >	2 54	7 46	5 03	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szeged >	4 28	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Arad érk.	3 55	8 50	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31

Nagyvárad—Belényes—Vaskó

Vaskó—Belényes—Nagyvárad.

Nagyvárad—Érmihályfalva.

Érmihályfalva—Nagyvárad.

Nagyvárad ind.	5 35	2 40	Vaskó ind.	4	2 55	Nagyvárad ind.	4 15	6 44	Érmihályfalva ind.	6 10	5 20		
V.-Velence >	5 47	2 51	Lunka-Rézbánya >	4 12	3 08	B.-Püspöki >	4 30	7 10	Érselind >	6 41	6		
Félix-Fürdő >	6 11	3 13	Szudrics >	4 39	3 37	Bihar >	4 50	7 36	Székelyhid >	7 10	6 48		
Kardó >	6 26	3 27	Belényes >	5 07	4 16	Paptamási >	5 14	8 05	Nagykágya >	7 22	7 02		
Nyárló >	7 07	4 07	Sonkolyos >	5 28	4 39	Gyapoly >	5 27	8 21	B.-Diószeg >	7 35	7 22		
Magyar-Gyepes >	7 19	4 18	Belényes-Ujlak >	5 49	4 51	B.-Diószeg >	5 48	8 44	Gyapoly >	7 50	7 40		
Tasádfő >	7 34	4 32	Borz >	5 49	4 51	Nagykágya >	5 55	8 59	Paptamási >	8 11	8 08		
Drág-Cséke >	7 55	4 46	Sólyom >	6 05	5 22	Székelyhid >	6 24	9 32	Bihar >	8 29	8 33		
Magyar-Cséke >	8 12	5 01	Gyanta >	6 26	5 43	Érselind >	6 45	10	B.-Püspöki >	8 52	8 58		
Duséds >	8 25	5 18	Hollód >	6 40	6	Érmihályfalva érk.	7 15	10 36	Nagyvárad >	9 06	9 15		
Szombatság-Rogoz >	8 46	5 47	Szombatság-Rogoz >	7 01	6 29	Szombatság—Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Rogoz—Szombatság.			
Hollód >	9 13	5 57	Duséds >	7 25	6 55		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.		
Gyanta >	9 29	6 12	Magyar-Cséke >	7 37	7 08	Szombatság-Rogoz ind.	9 10	6 35	Dobrest ind.	6 06	4 22		
Sólyom >	9 55	6 36	Drág-Cséke >	7 56	7 33	Nánhegyes ind.	9 36	7 01	Nánhegyes ind.	6 16	4 32		
Borz >	10 10	6 50	Tasádfő >	8 10	7 47	Dobrest >	9 46	7 11	Szombatság-Rogoz érk.	6 40	4 56		
Belényes-Ujlak >	10 22	7 01	Magyar-Gyepes >	8 24	8 02								
Sonkolyos >	10 35	7 13	Nyárló >	8 34	8 13								
Belényes >	11 21	7 47	Kardó >	8 57	8 36								
Szudrics >	11 44	8 09	Félix-Fürdő >	9 10	8 49								
Lunka-Rézbánya >	12 13	8 34	V.-Velence >	9 31	9 10								
Vaskó >	12 29	8 49	Nagyvárad érk.	9 41	9 21								

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.

Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.

Vésztő—Kötegyán—Hollód.

Hollód—Kötegyán—Vésztő.

Nagyvárad ind.	5 50	2	Gyoma ind.	3 40	2 50	Vésztő ind.	4 45	5 27	Hollód ind.	4 35	12 05
Ósi >	6 04	2 13	Ozed >	4 07	2 54	Okány >	5 07	5 49	Mocsár-Gyanta >	4 46	12 17
Uj-Palota >	6 24	2 29	Déva-Ványa >	4 37	3 26	Gyanta >	5 23	6 07	Rippa >	5 02	12 39
Gyires >	6 41	2 42	Kéthalom >	4 54	3 43	Sarkad-Keresztur >	5 36	6 18	Tenke >	5 24	1 17
Körösszeg >	7 02	3 01	Körös-Ladány >	5 13	4 06	Méhkerék >	5 52	6 36	Fekete-Tót >	5 44	1 39
Szakál >	7 19	3 11	Szeghalom >	5 40	4 38	Kötegyán >	6	6 45	Fekete-Bátor >	6 06	2 07
Nagy-Tóti >	7 36	3 27	Vésztő >	6 12	5 22	Kötegyán ind.	6 16	6 57	Árpád >	6 16	2 18
Komádi >	8 25	3 59	Köt >	6 38	5 52	Pósa >	6 29	7 12	Erdő-Gyarak >	6 25	2 28
Iráz >	8 42	4 16	Iráz >	6 52	6 07	Ilye >	6 48	7 24	Csegöd >	6 34	2 38
Köt >	9 19	4 39	Komádi >	7 10	6 38	Csegöd >	7 02	7 39	Ilye >	6 57	2 58
Vésztő >	9 44	5 10	Nagy-Tóti >	7 22	6 50	Erdő-Gyarak >	7 12	7 49	Pósa >	7 07	3 09
Szeghalom >	10 34	5 55	Szakál >	7 48	7 23	Árpád >	7 21	7 59	Kötegyán >	7 19	3 22
Körös-Ladány >	11	6 12	Körösszeg >	8 11	7 47	Fekete-Bátor >	7 39	8 20	Kötegyán ind.	8 06	3 42
Kéthalom >	11 18	6 30	Gyires >	8 33	8 12	Fekete-Tót >	7 52	8 35	Méhkerék >	8 15	3 52
Déva-Ványa >	11 38	6 45	Uj-Palota >	8 47	8 27	Tenke >	8 15	9 03	Sarkad-Keresztur >	8 33	4 12
Ozed >	12 21	7 15	Ósi >	9 03	8 46	Rippa >	8 39	9 32	Gyanta >	8 43	4 23
Gyoma >	12 45	7 39	Nagyvárad érk.	20	8 44	Mocsár-Gyanta >	8 51	9 45	Okány >	9 02	4 44
						Hollód >	9 01	9 57	Vésztő >	9 20	5 04

Székelyhid—Margita—Sz.-Somlyó.

Sz.-Somlyó—Margita—Székelyhid.

Szeghalom—Füzes-Gyarmat.

Füzes-Gyarmat—Szeghalom.

Székelyhid ind.	9 36	6 40	Szilágy-Somlyó ind.	3 18	2 05	Szeghalom ind.	10 20	5 50	P.-Ladány ind.	6 50	2 04
A.-Keresztur >	10										